

Jeseníček

Ročník 42

Číslo 7/2016-2017

SERIÁL: OSVĚTIM - KONEČNÁ STANICE

Díl 3. Proč Židé?

V souvislosti s holocaustem se velmi často objevuje otázka, proč byli pronásledováni zejména Židé. Pojdme si tedy shrnout hlavní důvody.

V první řadě je nutné zdůraznit, že pronásledování a perzekuce této skupiny nebyla novinkou, se kterou přišli až nacisté. S diskriminací se Židé setkávali již po staletí.

Křesťané jim kladli za vinu, že můžou za ukřižování Ježíše Krista. V 1. století př. n. l. byli přinuceni uctívat římské bohy a v roce 135 n. l. byli rozptýleni po celém území tehdejší Římské říše. Ve středověku pak pronikali do střední a východní Evropy a byli oběťmi mnoha omezujících zákonů a nařízení.

Významný mezník v diskriminaci Židů přineslo usnesení IV. lateránského koncilu (1215). Podle něj byli Židé majetkem světských pánů, museli žít ve vyhrazených čtvrtích měst (*ghetta*) a mohli vykonávat jen některá povolání. Bylo jim např. zakázáno vlastnit pozemky a firmy, proto se často stávali finančníky a obchodníky. V průběhu dalších staletí se pak ustálil stereotypní pohled na Žida jako na nelítostného lichváře.

Ve svém okolí byli Židé nápadní svým odlišným náboženstvím, zvyky a pospolitostí a až do 19. století žili v Evropě na okraji většinové křesťanské společnosti v uzavřených komunitách.

Teprve přelom 18. a 19. století jim přinesl zrovnoprávnění, otevření ghatt, zrušení povinného označení a přístup na univerzity. I nadále však museli čelit nejružnějším pomluvám (rituální vraždy, při nichž je zapotřebí křesťanská krev, otrava studní, šíření nemocí apod.).

Od 19. století se setkáváme s rasovým antisemitismem (= *nesnášenlivost a nenávisť k Židům*). Byl přečehován a zveličován vliv Židů na politiku a hospodářství, jakýkoli neúspěch nebo pohroma byly připisovány právě jim. Proto se na přelomu 19. a 20. století stále častěji objevoval požadavek na očištění evropských národů od Židů.

O protižidovské atmosféře na konci 19. a počátku 20. století svědčí celá řada pogromů (= *hromadná násilná akce proti Židům*) a také tzv. *Dreyfusova aféra* ve Francii a tzv. *hilsneriáda* v habsburské monarchii. O co tehdy šlo?

Alfred Dreyfus

V roce 1894 byl důstojník francouzského generálního štábu, Žid Alfred Dreyfus, na základě vymyšlených důkazů obviněn ze špionáže ve prospěch Německa. Byl odsouzen a teprve později zproštěn viny.

Leopold Hilsner

V roce 1899 byl v Polné obžalován ze smrti mladé Anežky Hružové 22letý obyvatel polenského ghatta Leopold Hilsner. Na základě nepřímých důkazů a vymyšlených svědectví byl obviněn z rituální vraždy a odsouzen k trestu smrti. (V roce 1901 byl trest změněn na doživotí a po milosti od císaře Karla I. byl Hilsner v březnu 1918 propuštěn na svobodu s podlomeným zdravím. Žil pak pod změněným jménem Heller ve Valašském Meziříčí, v Praze a Vídni; rehabilitován však nikdy nebyl. Zemřel v roce 1928.).

V době procesu byl Hilsner i další Židé terčem nenávislných antisemitských útoků. Výhrůžkám a útokům se nevyhnul ani Hilsnerův obhájce dr. Zdenko Auředníček a profesor Karlovy univerzity T. G. Masaryk, který poukazoval na nesmyslnost tvrzení o rituální vraždě.

Antisemitismus v Evropě přetrvával i v prvních desetiletích 20. století. Stačí jen připomenout protižidovské projevy vídeňského starosty K. Luegera před 1. světovou válkou a slova A. Hitlera z 20. let. Ve své knize Mein Kampf nacistický vůdce píše: „V červené vidíme sociální myšlenku našeho hnutí, bílá představuje národní myšlenku a hákový kříž symbolizuje boj za vítězství árijské rasy a současně vítězství myšlenky tvůrčí práce, která je antisemitská a vždy bude.“ Zlověstně zní také Hitlerova slova z roku 1920, která pronesl v Salzburgu: „Nemyslete si, že je možné bojovat proti nákaze bez odstranění příčiny... Judaismus nikdy nezmizí a bude neustále otravovat lidi, dokud nebude jeho příčina, Židé, odstraněna z naší blízkosti.“

Rozhodující zlom v pronásledování Židů přinesl rok 1933. 30. ledna téhož roku se stal německým kancléřem Adolf Hitler, pro kterého byl antisemitismus jedním z pilířů vnitřní i zahraniční politiky. Jen připomeňme, že v Evropě tehdy žilo kolem 9 milionů Židů a v samotném Německu tvořili necelé 1% obyvatel. Židé byli prezentováni jako údajní viníci německé porážky v 1. světové válce a následných sociálních a ekonomických problémů, jako úhlavní nepřátelé Německa a celé západní civilizace. Prý připravují židobolševické světové spiknutí, kterému musí nordická rasa čelit. Byli též popisováni jako sociální parazité, kteří oslabují stát a „kazi“ árijskou krev.

V roce 1939 pak pronesl A. Hitler v Říšském sněmu mimo jiné i tato slova: „Kdyby se mezinárodnímu Židovstvu podařilo zvléct národy do světové války, bude to znamenat zničení židovské rasy v Evropě.“

Cesta k rozpoutání 2. světové války i k masovému a průmyslovému vyhlazování Židů byla otevřená.

ŠKOLNÍ KOLO DĚJEPISNÉ OLYMPIÁDY

Ve středu **9. listopadu** se uskutečnilo školní kolo dějepisné olympiády. Letošní ročník má název „*M. Terezie aneb Habsburkové 18. století.*“ Celkem šest soutěžících si ověřilo své znalosti o této době například formou doplňování rodokmenu, luštění osmisměrky nebo přesmyček.

Vítězkou klání se stala, stejně jako vloni, Julie Rácová z 8. třídy. Spolu s žáky, kteří obsadili 2. a 3. místo (Petr Koníř z 9. třídy a Marie Mourová z 8. třídy), bude naši školu reprezentovat v okresním kole, které je naplánováno na jaro příštího roku.

Přehled výsledků přináší následující tabulka:

JMÉNO	TŘ.	BODY	MÍSTO	JMÉNO	TŘ.	BODY	MÍSTO
Rácová Julie	8.	50,5	1.	Jaroš Petr	9.	45	4.
Koníř Petr	9.	48,5	2.	Bešík Michal	9.	39	5.
Mourová Marie	8.	46	3.	Mottl Daniel	8.	23,5	6.

Maximální počet bodů: 60

OKRESNÍ KOLO VE FLORBALU

Rakovník 21. 11. 2016

SKUPINA B 	3. ZŠ RAKOVNÍK	ZŠ KOLEŠOVICE	ZŠ NOVÉ STRAŠECÍ	ZŠ a MŠ JESENICE	ZŠ MUTĚJOVICE	SKÓRE	BODY	POŘADÍ
3. ZŠ RAKOVNÍK		1 : 1	2 : 1	5 : 3	7 : 0	15 : 5	7	1.
ZŠ KOLEŠOVICE	1 : 1		3 : 1	2 : 2	5 : 2	11 : 6	6	2.
ZŠ NOVÉ STRAŠECÍ	1 : 2	1 : 3		1 : 0	4 : 1	7 : 6	4	3.
ZŠ a MŠ JESENICE	3 : 5	2 : 2	0 : 1		4 : 3	9 : 11	3	4.
ZŠ MUTĚJOVICE	0 : 7	2 : 5	1 : 4	3 : 4		6 : 20	0	5.

DIVADLO GONG: ROMEO A JULIE

V úterý 22. 11. jsme se s KMD a p. učitelkami E. Konířovou a P. Hružovou vypravili do pražského Divadla Gong na představení Romeo a Julie.

Romeo a Julie je asi nejslavnější příběh o lásce, který není třeba zvlášť představovat. Zajímalo mě, jak si režie s touto klasikou poradila, ale mé obavy se nepotvrdily. Hra byla pojata moderně, s úpravou pro dva herce, aby se co nejvíce přiblížila mladému divákovi od 12 let. Překvapilo mě, jak bylo divadlo malé (jen asi pro 50 lidí), s jevištěm uprostřed hlediště, takže všichni diváci na herce dobře viděli. Herci byli opravdu moc dobří (zvládli i několik rolí najednou) a velice mě bavili. Nechyběl humor, ale ani trocha vulgarity. Role Julie se ujala Bára Jánová (která nedávno navštívila Jesenici s hrou Zelňačka) a v roli Romea se představil Vratislav Hadraba.

Po představení, které se mi líbilo, jsme zašli do nákupního centra, kde byl dán rozchod na oběd. Každý si dopřál něco, na co měl chuť, což bylo před cestou zpět domů příjemné. Už teď se těším na další zájezd KMD.

Napsala Marie Mourová, VIII. třída

PŘEVZATO Z RAKOVNICKÉHO DENÍKU

NOVOROČENKU MĚSTA LETOS KRESLILI VŠICHNI SPOLEČNĚ

Na šedesát přání k novému roku nakreslily děti v soutěži o nejhezčí PF. Soutěž se uskutečnila letos potřetí. Vítězné PF se stane oficiálním přáním města. Tentokrát organizátoři soutěž trochu pozměnili. Děti kreslily, nebo i jinak tvořily PF společně v jeden den v přísálí kulturního domu a svá přání tam hned odevzdaly. Téma bylo: *Zima, kam se podíváš.* Do kulturního domu mohl přijít každý, kdo měl chuť vytvořit novoročenku.

Hned zkraje tu kreslily děti ze školní družiny: „Děti se moc těšily. Říkali jsme si, co by mohlo v novoročenke být. Nejprve z toho měly strach, ale zvládly to perfektně. Zapojili jsme se rádi," řekla Radka Vodrážková, vychovatelka školní družiny. Předešlé roky děti kreslily PF buď doma, nebo ve škole o výtvarnou výchovu. Ze Základní školy, Mateřské školy speciální a Praktické školy Jesenice si obrázky nakreslilo 16 žáků a další přišli s asistentkami.

„Zúčastnili jsme se pokaždé. Společné kreslení tady je pro naše děti zase jiná činnost. Je to dobrý nápad," podotkla Libuše Šmausová. Samy za sebe přišly dívky Tereza, Marie a Markéta. Marie se chystala kreslit na černou čtvrtku bílé vločky: „Chtěla jsem si vyzkoušet, jestli se mi přání povede," podotkla Marie. Markéta vytvořila zvon, cestu s chaloupkou, Tereza cestu kolem rybníka. Všechny tři dívky se zapojily do soutěže i v loňském roce.

„Každý obrázek dostane číslo na zadní stranu. My si je zapíšeme se jménem, aby pak mohla komise dílka anonymně zhodnotit. Počítají se i ta přání, která nám v den společného kreslení účastníci přinesou do osmnácti hodin do kulturního domu," popisovala jedna z organizátorek Lenka Krejzová. V této chvíli už komise zapracovala a vybrala tři nejhezčí přání. „Ale opět to nebylo jednoduché. Přání jsou krásná s originálními nápady. Tři nejlepší autory odměníme. Stanovíme ale další pořadí do deseti. Těmto autorům rozdáme drobné dárky," řekla za kulturní komisi Anna Poláková.

Vyhodnocení nejlepších novoročenek se tentokrát uskuteční 11. prosince při vánočním koncertě sboru Karmína v kulturním domě od 15 hodin. Každý účastník soutěže má vstup zdarma a dostane něco sladkého. Tady bude vystaveno všech šedesát PF. Uvidíte také digitální vizualizaci vítězného loga.

Autor: Šárka Hoblíková

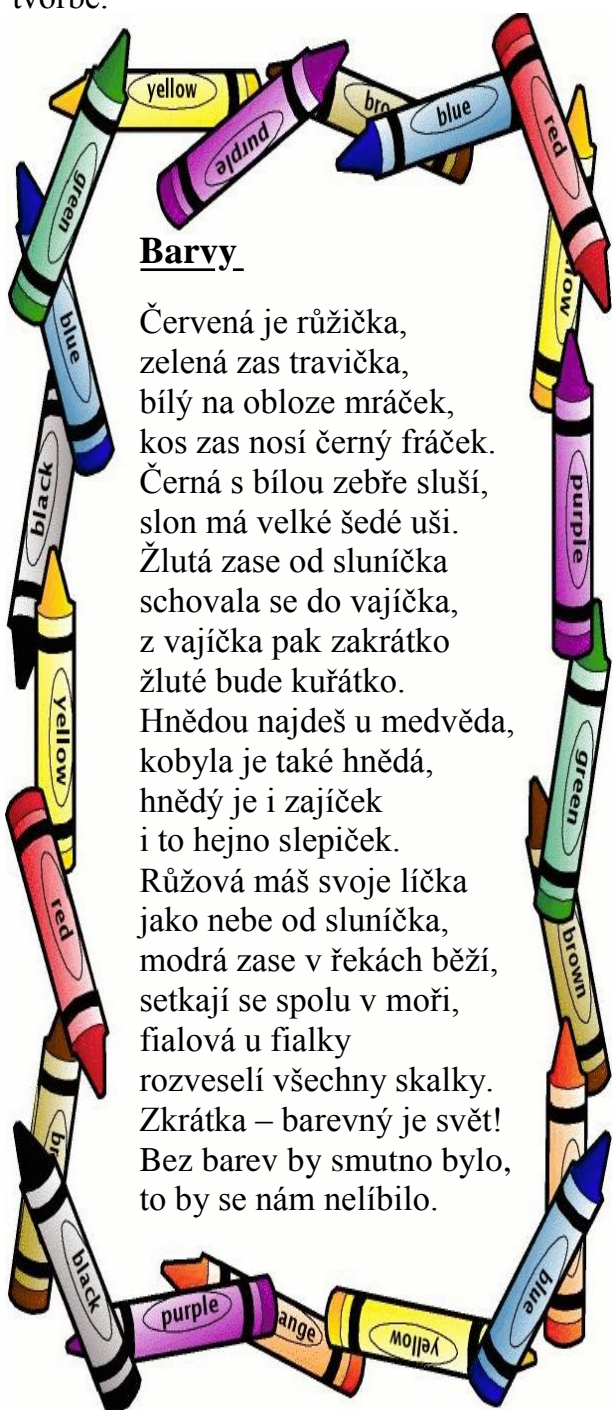
Zdroj:

http://rakovnický.denik.cz/zpravy_region/novorocenuku-mesta-letos-kreslili-vsichni-spolecne-20161129.html

BÁSNÍČKY PRO DĚTI

Půvabné básničky ze své dlouholeté praxe na Základní škole, Mateřské škole speciální a Praktické škole Jesenice poskytla Jeseníčku paní učitelka Alena Mondříková, která v letech 1969 – 1975 učila i na naší základní škole (externě pak ještě v letech 1994 – 2001). Rádi se o její básničky se čtenáři Jeseníčku podělíme a věříme, že se jim budou nejen líbit, ale že je i inspirují k vlastní literární či výtvarné tvorbě.

Barvy

Červená je růžička,
zelená zas travička,
bílý na obloze mráček,
kos zas nosí černý fráček.
Černá s bílou zebře sluší,
slon má velké šedé uši.
Žlutá zase od sluníčka
schovala se do vajíčka,
z vajíčka pak zakrátko
žluté bude kuřátko.
Hnědou najdeš u medvěda,
kobyla je také hnědá,
hnědý je i zajíček
i to hejno slepiček.
Růžová máš svoje líčka
jako nebe od sluníčka,
modrá zase v řekách běží,
setkají se spolu v moři,
fialová u fialky
rozveselí všechny skalky.
Zkrátka – barevný je svět!
Bez barev by smutno bylo,
to by se nám nelíbilo.

Sluníčko

Sluníčko je velký pán,
po obloze chodí sám,
svítí, hřeje, usmívá se,
z výšky na zem podívá se,
od rána až do oběda,
ráno klouček, večer děda.
Všechno pěkně pozoruje,
jestli tráva zelená je,
jestli stromy rozkvétají
a lidé se rádi mají.
Vidí včelky, mravenečky,
všechno jako malé tečky.

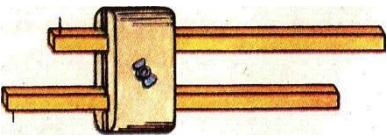

Sluníčko

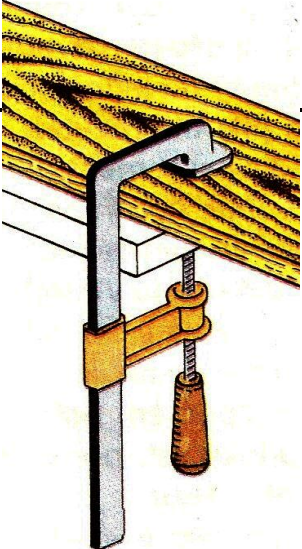
Ráno vstává sluníčko,
usměje se maličko,
pak se vydá po obloze,
nejprve po jedné noze.
Druhou potom přidá k tomu,
putuje od domu k domu.

Jak jsi dlouho svítilo,
než jsi zapadlo?
Přece svítím celý den,
co tě napadlo?

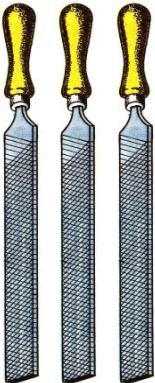
OBRÁBĚNÍ DŘEVA - I

MĚŘENÍ A ORÝSOVÁNÍ MATERIÁLU		
Tužka	Nejlépe tvrdší (3H).	Rejsek:
Kružidlo	Rýsování oblouků a kružnic.	
Měřidlo	Metr (skládací, svinovací), ocelové měřidlo.	
Úhelník	Rýsování kolmic.	
Rejsek	Rýsování rovnoběžek podél hran materiálu.	

Rozměry výrobků ze dřeva se udávají v milimetrech.

UPÍNÁNÍ MATERIÁLU		
Truhlářské ztužidlo	Upínání k pracovní desce stolu.	Ztužidlo:
Truhlářská svěrka		
Hoblice	Upínání do předního a zadního vozíku.	
Svěrák	Upínání kratšího řeziva.	

ŘEZÁNÍ DŘEVA	
ŘEZÁNÍ DŘEVA = Třískové obrábění, při kterém zuby pilového listu vnikají do obráběného materiálu a odebírají z něho třísky v podobě pilin.	
Ocaska (ohonka)	Truhlářská pila s nenapínaným listem. Řezání velkoplošných materiálů.
Čepovka	Truhlářská pila s vyztuženým listem. Řezání drobného řeziva a překližek.
Děrovka	Truhlářská pila se zúženým listem. Vyřezávání větších děr či oblých zářezů.
Rámová pila	Truhlářská pila s napínaným a vyměnitelným listem. Univerzální použití.
Lupénková pila	Pila pro vyřezávání nepravidelných a zakřivených tvarů v překližkách a sololitech.

RAŠPLOVÁNÍ, PILOVÁNÍ A BROUŠENÍ DŘEVA.		
RAŠPLOVÁNÍ = Třískové obrábění, při kterém zuby (seky) rašple vnikají do obráběného materiálu a odebírají z něho třísky v podobě pilin.		Pilníky:
Rašple (struhák)	Hrubé opracování povrchu.	
PILOVÁNÍ = Třískové obrábění, při kterém seky pilníku vnikají do obráběného materiálu a odebírají z něho třísky v podobě pilin.		
Pilník	Jemné obracování povrchu.	
BROUŠENÍ = Dokončující třískové obrábění, při kterém vznikají jemné piliny.		
Brusný (smirkový) papír, brusné (smirkové) plátno.		

ČTENÁŘSKÁ SOUPEŘENÍ JESENÍČKA

ŘEŠENÍ HÁDANEK Z ČÍSLA 6/2016-2017:

1.- POCHYBNÝ DŮKAZ

☞ Na magnetofonu nebyl zaznamenán zvonek. Proto byl záznam natočen dříve, třeba někdy po společné vycházce.

A	N	O	D	A
N	O	B	E	L
O	B	A	V	A
D	E	V	O	N
A	L	A	N	A

1) TROJUTKÁNÍ

Ve sportovním trojutkání běželo šest závodníků ze tří oddílů – dva z každého.

- Sokol zvítězil nad Spartakem 6 : 5, když se Fousek umístil lépe než Kříž.
- Sokol zvítězil i nad Tatranem, a to 7 : 4, když se Sklenář umístil lépe než Procházka.
- Spartak zvítězil nad Tatranem také 7 : 4, přičemž Andrysík doběhl hned za Křížem.
- Cvrkal byl čtvrtý a bodování bylo od prvního do čtvrtého místa 5; 3; 2; 1 bod.

Otázka: Jaké bylo pořadí všech šesti závodníků?

2) OSMISMĚRKA

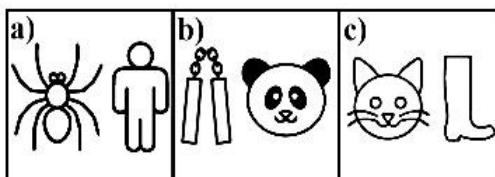
BAŽANT OBEČNÝ je vzhledný pták, zejména jasně vybarvený kohout s pestrým šatem. Slepička je zcela nenápadná, šedohnědá. Bažant je polní kur a v polích a hájích také vyhledává svou velmi pestrou rostlinnou i živočišnou potravu: od hmyzu až po hraboše, ... (**tajenka**) ..., od zrní až k bobulím a hlízám, všechno mu jde k duhu. Dnes bažantů silně ubývá.

T	Í	L	S	Á	M	D	O	P	H	A	V	E	K	R	Í	C	A
A	R	N	A	O	K	O	N	D	K	Í	N	S	O	N	D	Y	K
K	A	O	Á	V	U	P	L	Á	N	O	V	Á	N	Í	Z	Í	N
A	A	A	S	D	O	S	A	E	I	O	M	M	F	L	Ě	N	E
D	K	K	K	E	E	K	E	S	C	R	T	I	E	K	V	E	L
E	L	N	Ě	Š	Č	S	K	D	T	I	A	E	K	K	H	Ž	A
Ř	Á	E	E	I	Á	N	A	L	S	V	T	T	C	S	U	Í	H
N	I	Ř	L	S	H	L	Í	Z	A	T	I	S	E	A	O	T	Z
Í	L	D	U	É	U	Č	H	K	E	Ý	V	N	O	G	S	A	O
K	I	U	O	N	V	O	R	D	Š	E	S	Í	A	K	E	Z	R
V	F	P	K	Í	Š	O	H	Ň	O	S	T	R	O	J	O	V	A

SLOVA K VYŠKRTÁNÍ: ACETON, AVE, CÍRKEV, ELÉV, FILIÁLKA, HLÍZA, HOŠÍK, HOUSENKA, KADEŘNÍK, KLÍN, KOMIKS, KONFEKCE, KOULE, KOVAL, NAKO, NOSNÍK, ODHLÁŠKA, OHŇOSTROJ, OKOSTICE, PASTVINA, PLÁNOVÁNÍ, PODMÁSLÍ, PUDŘENKA, ROVNOU, ROZHALENKA, SAZE, SLANÁ, SOUHVĚZDÍ, SOUSEDSTVÍ, SVITA, TROSEČNÍK, VČÍL, VEGETARIÁN, VIDLIČKA, ZASEDÁNÍ, ZATÍŽENÍ, ZORA.

3) FILMY

Poznej názvy tří filmů.

SOUTĚŽNÍ KUPON

JMÉNO

TŘÍDA